

РАДМИЛА ЖУГИЋ
(Институт за српски језик, Београд)

ЕКВИВАЛЕНТИ АДНОМИНАЛНОГ БЕСПРЕДЛОШКОГ ГЕНИТИВА
И ГЕНИТИВНИХ СИНТАГМИ С ПРЕДЛОЗИМА ОД И У
ЗА ИСКАЗИВАЊЕ ПОСЕСИВНИХ ЗНАЧЕЊА
У ГОВОРУ ЈАБЛАНИЧКОГ КРАЈА

У раду се говори о семантичким еквивалентима адноминалног беспредлошког генитива и генитивних конструкција с предлозима ОД и У, којима се исказују посесивна значења у говору јабланичког краја,¹ који свеукупношћу фонетских, морфолошких и синтаксичких црта, припада јужноморавским говорима.² Такође, ова појава ће се пратити и у неким сродним говорима.

Кључне речи: посесивно значење, предлошко-падежна синтаagma, општи падеж, генитивна функција.

1. Дијалекатска синтакса српског језика је најмање проучавана област у сфери истраживања српских народних говора. Она се у монографским описима говора своди на краће представљање употребе падежних облика у оквиру морфолошког система. Досад су, примера ради, објављене само две монографије које фокусирају дијалекатску синтаксичку проблематику, односно употребу падежних облика у говорима косовско-ресавске дијалекатске зоне,³ али су ретки и радови који су у целости посвећени једном дијалекатском синтаксичком питању.

¹ Јабланички крај обухвата насеља у сливу реке Јабланице у јужној Србији. Пратећи вододелнице слива Јабланице, јабланички крај је омеђен са северозапада планином Радан, са севера сливом Пусте реке, са североистока средишњим делом леве стране слива Јужне Мораве. Источну границу овог подручја чини слив Ветернице а југоисточну врањски крај. Са јужне и западне стране јабланички крај је отворен према Косову.

² Белић 1905: 46.

³ Прва монографија *Синтакса левачког говора I, Употреба падежних облика* Радоја Симића појавила се 1980, а *Употреба падежних облика у говору Параћинског Поморавља* Софије Милорадовић 2003. године. Скрећемо пажњу и на трећу монографију из дијалекатске синтаксе падежа, а реч је о монографији Слободана Павловића *Детерминативни падежи у говору северозајадне Боке*, објављене у едицији Библиотека Јужнословенског филолога, Нова серија, књ. 16, 2000. године.

Резултати истраживања из наведених монографија, као и синтаксички подаци у оквиру морфолошких разматрања из монографија посвећених опису говора призренско-тимочке и косовско-ресавске дијалекатске зоне биће нам путоказ за што детаљније представљање исказивања посесивних значења формама са генитивном посесивном функцијом у говору јабланичког краја. При том ћемо се укратко осврнути на стање у стандардном српском језику, с једне стране и с друге стране, на ситуацију у неким говорима призренско-тимочке и косовско-ресавске дијалекатске зоне, као и говорима који су у свом језичком развоју трпели утицаје говора једне или друге дијалекатске зоне, те се као такви и на плану синтаксе падежа одликују специфичним цртама.

2. У деклинационом систему овога говора јужноморавског дијалекатског типа у потпуности је превладала аналитичка, балканистичка предлошко-падежна конструкција, сачињена од предлога и општег падежа (предлог + ОП), у којој се општим падежом изражавају функције и разноврсна значења свих зависних падежа.⁴ Беспредлошки употребљеним општим падежним обликом у функцији генитива, могу се, између осталог, исказати и посесивна значења.

*Посесивни придев као еквивалент
беспредлошког посесивног генитива*

3. Значење припадања се у говору јабланичког краја⁵ може исказати посесивним придевом који се и у књижевном српском језику јавља као конкурентнији облик у односу на беспредлошки облик генитива.⁶ Лична имена као посесори јављају се само у облику посесивног придева.⁷

⁴ Ивић П. 1985: 112 и Тополињска 2002: 10.

⁵ При том мислимо на 56 насеља с овог подручја у којима је говор искључиво јужноморавског типа, искључујући тако насеља у северозападном делу јабланичког краја (Гајтан, Дренпе, Маћедонце реткоцерско, Леце, Стубла, Спонце и Реткоцер) као и насеља на самом ободу североисточне вододелнице јабланичког краја (Голи Рид и Нова Топола у доњој Јабланици), настањена Црногорцима, где је очуван источнохерцеговачки говор. У насељима мешовите етничке структуре (Туларе, Тупале, Сјарина и Рамна Бања), настањеним Србима и Шиптарима, стариначко српско становништво говори јужноморавским говором, а тако је и у варошици Медвеђи и бањском насељу Сијаринска Бања, у којима поред Срба живе Црногорци са источнохерцеговачким говором и Шиптари, чији је језик албански.

⁶ Фелешко 1995: 36–37.

⁷ Ивић М. 1967: 261.

Говор јабланичког краја, у овом посесивном значењу, што је и очекивано због аналитизма, искључује облик беспредлошког посесивног генитива, уместо кога се редовно јавља посесивни придев:

Миланове ћерке су големцике; тој била *Вељкова* унука; тражила сџм поред *мајкин* и *шајков* гроб; *Љубичин* и *Јосимов* гроб; тој је *Сшојанкина* кућа; не дирај туј *шејкину* торбу; једемо *свињско* месо; *горњомалски* бунари су чисти; *младожењин* татко испрати комшију; *узни шајкову* кошуљу; *сељакову* муку никој не сматра; тај њива је *Душкина* миразовина; *комшијин* петљ прелића преко плот у мој обор; ће копамо у *Сшојанову* њиву.

Овакво стање је у говору Заплања,⁸ говорима Понишавља⁹ и Алексиначког Поморавља.¹⁰ У говорима косовско-ресавске дијалекатске зоне, у конкуренцији посесивни придев/посесивни генитив, фреквентнија је употреба посесивног придева.¹¹

Облик посесивног придева користи се и за означавање припадања нечега што је у поседу посесора исказаног секундарним презименом или породичним надимком. У микротопонимији се никада неће чути тип двочлане микротопонимске синтагме: *Слишанаца ливада*, већ искључиво *Слишанске ливаде*, *Тројановске ливаде* и сл.

У говору Параћинског Поморавља припадност у смислу односа посесора и онога што је у његовом поседу увек се изражава посесивним придевом, а никада беспредлошком формом генитива („ружјице ливаде м. Ружића ливаде“)¹².

Предлошко-падежна констџрукција ОД + ОП у функцији посесивног генитива уместо посесивне генитивне синтагме ОД + Г и беспредлошког посесивног генитива

4. Предлошко-падежна констџрукција ОД + ОП у генитивној функцији семантички је еквивалент посесивне генитивне синтагме ОД + Г као и беспредлошког посесивног генитива из књижевног српског језика за означавање припадања, порекла и потицања, било да се ради о бићима или стварима. Облик морфолошког, синтетичког генитива је нашем говору потпуно непознат, што у датој ситуацији значи да се и беспредлошки посесивни генитив и генитивна синтагма с

⁸ Марковић 2000: 227.

⁹ Ђирић 1999: 157.

¹⁰ Богдановић 1987: 237 и 239.

¹¹ Симић 1980: 30; Јовић 1968: 163, 167; Грковић 1968: 135.

¹² Милорадовић 2003: 54.

предлогом ОД замењују предлошко-падежном конструкцијом ОД + ОП са функцијом посесивног генитива.

Ова конструкција се јавља када именичка лексема – посесор није детерминисана одредбом:¹³

Тој ми е сестрична, *оџ сестру* ћерка; њмам унуку *оџ њдстџару* ћерку; деда ће ти даде *од мерџмку* јагње; тој му је ћерка *оџ њрву* жену; тија два сџна су ми *о[д] дрџгу* жену; турим *од* жиловлак лџс, да извуче; врљи пред њџ *од бџгерџ* грањке; тој кџса *оџ џрашак*; да џзне овај цаќ *од брашџно*, за чџсто; откџни нуку цвџћку *оџ шумџн*; *о[д] џраќџор* делови повадџја; *оџ џеглу* гајтан исџќја; јајца *о[д] црцџрку* да ву дам; врчанка *о[д] черџџу*.

Овима се могу придружити и примери са лексикализованим формама којима се означава однос сродства: она ми је сестра *о[д] џџџку*; тој ми брат *о[д] чџчу*; не ми је рођџн брат, *од џјку*.

Конструкција ОД + ОП у наведеном посесивном значењу употребљава се и у говору Запаља, између осталог, за означавање посесије и потицања,¹⁴ као и у говорима Понишавља.¹⁵ За говор Алексиначког Поморавља „Genitivus originis са *од* + *ОП* није уобичајена конструкција, већ се с том функцијом употребљава синтагма: *сџстџрино деџџе...* уколико није: *на мџу сџстџру деџџе*,” односно конструкција *на* + *ОП*, која има функцију посесивног генитива.¹⁶ У говору Левча се разноврсне нијансе посесије реализују предлошко-падежном синтагмом ОД + Г,¹⁷ док у говору Трстеника ова конструкција није потврђена.¹⁸ У Параћинском Поморављу „често је бележена посесивна генитивна конструкција с предлогом *од*. Она се употребљава у одређивању родбинског припадања (Genitivus originis), без обзира на то да ли именицу-посесор детерминише одредба или је именичка лексема самостална.“¹⁹ Ауторка истиче да се у бројним примерима са лексикализованом формом нашао и незнатан број са ОП у функцији генитива.²⁰

¹³ Далеко фреквентнија је употреба *НА конструкције* у функцији посесивног датива када уз посесор стоји каква одредба. За ово видети рад Р. Жућић, *Предлог НА у говору јабланичког краја (џаралеле са сџандардним срџским језиком)*. – Србистички прилози, Зборник у част професора Славка Вукомановића, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд 2005, 99–106).

¹⁴ Марковић 2000: 228.

¹⁵ Ћирић 1999: 156.

¹⁶ Богдановић 1987: 239.

¹⁷ Симић 1980: 40.

¹⁸ Јовић 1968: 164–166.

¹⁹ Милорадовић 2003: 81.

²⁰ Исто: 82.

*Беспредлошки оишћи падежни облик и предлошко-падежна веза
ОД + ОП у генитивној функцији као (синтаксичко) семантички
еквивалентни адноминалног беспредлошког генитива*

5. 1. Однос дела према целини са партитивно-посесивном семантиком, у овоме говору се исказује на два начина. Први, далеко фреквентнији, остварује се беспредлошки употребљеним општим падежним обликом када партитивна именичка допуна стоји уз партитивни квантификатор, уместо адноминалног беспредлошког генитива у књижевном језику:

Напеја *цак вештачко* ђубре на грбину; окопала две *лешички* баичу; остави ми *глић воду*; собирам *мрвчики* сирење; дај му *чашу* ракију; врљи ги *грумењ сол*; она је добила *дел* имање; купила *канџиче* мармуладу; смељај ми овој *цакче* мумуруз; расипа си *кесу* шићер; тури ми *фелију* сирење; дизам онолки *снојја* сламу; *шањир* гра изеде на ручък; немој да забравиш *шестиче* воду; даде ми *кесу* бомбоне.

Овакво стање потврђено је још у говору Алексиначког Поморавља,²¹ у говорима Понишавља,²² а као један од три начина за исказивање овог посесивног односа забележен је и у говору Параћинског Поморавља.²³ Левач у овоме значењу познаје само предлошко-падежну синтагму ОД + Г,²⁴ док је у Трстенику потврђена форма беспредлошког генитива.²⁵

5. 2. Други, мање фреквентан начин остварује се употребом предлошко-падежне везе ОД + ОП у функцији генитива уместо односом беспредлошког генитива у књижевном језику:

Ти узни гузёр *ош клас*, ја ћу вршчък; тасличку *о[д]* шдлови искири; теј су ву њиве *о[д]* *шајковину*; да си га закачила със сечиво *од* *маићку*; закачи га с крај *о[д]* тојагу.

*Предлошко-падежна синтагма У + ОП у генитивној функцији
као еквивалентни генитивне синтагме У + Г*

6. Посесивно значење се у говору јабланичког краја може изразити и конструкцијом У + ОП:

²¹ Богдановић 1987: 234.

²² Ђирић 1999: 154.

²³ Милорадовић 2003: 54–55.

²⁴ Симић 1980: 41.

²⁵ Јовић 1968: 163.

Тој едно мушко у *џри сесџрице*; једно у *џаџка* и мајку; једна у *мајку била*; у *џуџога џаџка* поголема п....; у *свакуга* је по ника мука; болес у *људи*, болес у *сџоку*; све паре су у *њега*.

Доста ретку употребу предлога У с генитивом у посесивном значењу, поготову “у источним областима српскохрватског језика”, потврђује и Стевановић.²⁶

У Алексиначком Поморављу посесивни генитив се не изражава конструкцијом У + ОП, већ конструкцијом НА + ОП.²⁷ Предлог У са генитивом присутан је у говору Левча.²⁸ На ограничену употребу предлога У са генитивом/општим падежом наилазимо још у Параћинском Поморављу.²⁹ Ауторка наводи малобројне примере који се свде на уобичајене изразе.³⁰

Стање у неким другим говорима косовско-ресавске дијалекатске зоне је различито. Тако, на пример, предлог У у оваквој функцији није познат говору Трстеника,³¹ али се зато среће у говору Левча.³²

Беспредлошки оџџи џадежни облик у функцији субјекатског генитива и синџагма ОД + ОП уз девербативне именице

7. На субјекатски генитив са значењем посесије, односно на његове еквиваленте у говору јабланичког краја, упућује неколико примера који су у овај говор ушли из сфере медицинских терминошких израза. Реч је о именским синџагмама са девербативном именицом у склопу предлошко-падежне везе (ОД + ОП у функцији генитива) или пак уз беспредлошки ОП у функцији генитива:

Умрела од *заџалење мозак*; оболела од *заџалење зглобови*; да се лечи од *заџалење зглобови*; има *заџалење мозак* (ретко запалење мозга), има *оболење живци*; добила *џроширење срце*.³³

²⁶ Стевановић 1991: 313.

²⁷ Богдановић 1987: 239.

²⁸ Симић 1980: 50.

²⁹ Милорадовић 2003: 127.

³⁰ Исто.

³¹ Јовић 1968: 165.

³² Симић 1980: 50.

³³ У досад цитираној литератури која се односи на говоре призренско-тимочке дијалекатске зоне, с изузетком Алексиначког Поморавља, нисмо нашли потврде за овакву употребу посесивног генитивног значења (данас имау *џодизање крв*). В. Богдановић 1987: 234. У говору Параћинског Поморавља, у сличним примерима, уз девербативну именицу употребљава се синтетички генитив. В. Милорадовић 2003: 55.

То говори о процесу адаптације беспредлошког посесивног генитива уз девербативну именицу *својствима аналијизма* у овом говору, при чему се општим падежом употребљеним беспредлошки или са предлогом ОД, између осталог, остварује и посесивно генитивно значење.

Дакле, синтаксичка конструкција са ОД + ОП у функцији генитива као еквивалент беспредлошког субјекатског генитива, нпр.: **Слушам усћање од онуј болну жену* је исконструисана, јер у овом говору наведена реченица са непромењеном семантиком може да функционише само у виду реченице са реорганизованим синтаксичким елементима: девербативна именица *усћање* прелази у глагол, предикат, а посесивна синтагма у функцији генитива добија статус субјекта: *Слушам како усћа онај болна жена*. Да подвучемо: одсуство субјекатског генитива са посесивним значењем из књижевног српског језика последица је аналитизма и непознавања беспредлошког генитива у говору јабланичког краја.

Беспредлошки општи падежни облик у функцији објекатског генитива уз девербативне именице

8. Уместо беспредлошког објекатског генитива са посесивним значењем, у говору јабланичког краја имамо беспредлошки употребљен ОП уз девербативне именице:

Дај крупачу за *мељање мумуруз*; скини сито за *сејање брашно*; љуни прскалицу за *прскање лојзе*; донеси млинче за *мељање кафе*.

Овако је и у говору Параћинског Поморавља. Функционисање општег падежног облика у овом типу односа (објекатском генитиву – истицање моје) није познато другим описаним косовско-ресавским говорима: „Характерно, что авторы описаний этих говором не отмечают фактов проникновения форм каких-либо других падежей в сферу выражения объектного значения приименного Genitiv-a.“³⁴

Предлошко-падежна синтагма С/САС/СБС + ОП у генитивној функцији као еквивалент квалитативног генитива

9. Квалитативни генитив се у испитиваном говору може изразити само аналитичком социјативном конструкцијом предлога С/САС/СБС + ОП:

³⁴ Милорадовић 2003: 56.

Дође с ицѣйену чуџуру; наиде с раскрвавен нос; убава девојка с модри очи; озбиљан младић с крајџку њочишану косу; обужкла полче с крајџки рукави.

Овако је у говору Заплања³⁵ и Алексиначког Поморавља,³⁶ док за говоре Понишавља³⁷ и Бучума и Белог Потока³⁸ немамо потврде овакве употребе. У Параћинском Поморављу³⁹ је забележен „само један“ пример беспредлошке конструкције са општим падежом у функцији квалитативног генитива.

ЗАВРШНЕ НАПОМЕНЕ

10. На основу анализе граматичких средстава којима се у говору јабланичког краја исказују њосесивна значења у функцији њосесивног генитива, могуће је закључити следеће:

10. 0. Посесивност се у овоме говору никада не исказује морфолошким, синтетичким генитивом, који је потпуно истиснут аналитичким типом падежног система.

10. 1. Значење беспредлошког посесивног генитива исказује се посесивним придевом (*Миланове* ћерке уместо *Ћерке* Милана).

10. 2. Еквивалент беспредлошког посесивног генитива или предлошко-падежне везе ОД + Г за исказивање припадања, порекла и потицања је предлошко-падежна синтагма ОД + ОП у функцији генитива (Тој ми је... от сеструћу ћерка; тујим од жиловлак лис).

10. 3. Однос дела према целини са партитивно-посесивном семантиком најчешће се остварује употребом општег падежног облика уместо адноминалног беспредлошког генитива (она је добила *дел* имање уместо – она је добила део имања), али је присутна и мање фреквентна форма ОД + ОП у функцији генитива (Ти узни гузџер от клас).

10. 4. Конструкција У + Г из књижевног језика има у говору јабланичког краја еквивалент У + ОП у функцији генитива са посесивним значењем (Тој једно мушко у *џри* сестрице).

10. 5. Субјекатски генитив у ретким лексикализованим изразима јавља се уз девербативну именицу у виду конструкције ОД + ОП у

³⁵ Марковић 2000: 231.

³⁶ Богдановић 1987: 243.

³⁷ Ћирић 1999: 161.

³⁸ Богдановић 1979: 120.

³⁹ Милорадовић 2003: 56.

функцији генитива (Да се лечи од зайалёње зглобови), или пак као беспредлошки употребљен општи падеж с генитивном функцијом (Има оболёње живци).

10. 6. Уместо објекатског генитива са посесивним значењем, у испитиваном говору имамо беспредлошки општи падеж уз девербативну именицу (Дај крупачу за мељање мумуруз).

10. 7. Квалитативни генитив се изражава аналитичком социјативном конструкцијом С/САС/СЪС + ОП (Младић с крајку, њочишану косу).

10. 8. Упоредном анализом синтаксичких средстава за исказивање различитих посесивних генитивних значења у говору јабланичког краја и другим говорима призренско-тимочке и косовско-ресавске дијалекатске зоне, дошли смо до следећих резултата:

У призренско-тимочким говорима се као еквиваленти беспредлошког посесивног генитива или предлошко-падежних синтагми ОД/У/ + Г, користе посесивни придев, партитивно-посесивна допуна у општем падежу уз квантификатор и предлошко-падежне синтагме ОД/У/С/САС/СЪС + ОП у функцији генитива.

У косовско-ресавским говорима, посесивни придев има доминацију у конкуренцији са посесивним генитивом (Трстеник), док се у прелазном косовско-ресавском говору, говору Параћинског Поморавља, за исказивање односа посесора и онога што је у његовом поседу искључиво користи посесивни придев.

Одлика косовско-ресавских говора је уобичајена употреба конструкција ОД/У + Г (Левач), али је у говору Параћинског Поморавља, уз доминантну форму ОД/У + Г потврђена и конструкција У + ОП. Говору Трстеника није позната генитивна синтагма У + Г.

Партитивно-посесивно генитивно значење уз квантификатор, у косовско-ресавским говорима се реализује предлошко-падежном конструкцијом ОД + Г (Левач), формом беспредлошког морфолошког генитива (Трстеник), морфолошким генитивом, партитивно-посесивном именичком допуном у ОП уз квантификатор и конструкцијом ОД + Г уместо беспредлошког генитива (Параћинско Поморавље).

Значење квалитативног генитива се у косовско-ресавским говорима исказује беспредлошким морфолошким генитивом (Трстеник, Левач). Међутим, у говору Параћинског Поморавља, стање је исто као у призренско-тимочким говорима (овде је забележено свега неколико примера са обликом инструментала).

10. 9. За говор јабланичког краја, иако је свакодневно на удару средстава медијске комуникације и нужног административног кому-

ницирања, може се рећи да упорно чува сопствена граматичка средства, у овом случају, за исказивање посесивности еквивалентима беспредлошког генитива или предлошко-падежних синтагми ОД + Г, У + Г. Ово значи да се у контексту измењених социолингвистичких околности, код старијих особа, па и код нешколованих особа средњих година које су ретко боравиле ван матичног подручја, неће чути структура *командир њолицје, шеф клинике* и сл., већ *командир оџ њолицју, шеф оџ клинику* и сл. Дакле, кичма једног језика је граматика, која је на дијахроној равни стабилна и статична конструкција којој се повињују и усвојене лексичке јединице из стандардног језичког слоја.

БИБЛИОГРАФИЈА

- Белић 1905:** Александар Белић, *Дијалекџи источне и јужне Србије*. — СДЗБ I, Београд.
- Богдановић 1979:** Недељко Богдановић, *Говори Бучума и Белог Појока*. — СДЗБ, XXV, Београд.
- Богдановић 1987:** Недељко Богдановић, *Говор Алексиначког Поморавља*. — СДЗБ XXXIII, Београд, 7–302.
- Грковић 1968:** Милица Грковић, *Уџоџреба њадежа у чумићком говору*. — ППЈ 4, Нови Сад, 133–159.
- Ивић М. 1967:** Milka Ivić, *Genitivne forme srpskohrvatskih imenica i odgovarajuća pridevska obrazovanja sufiksom -ov (-ev, -ovljev, -evljev), -in и односу „kombinatoričnih varijanata“*. — Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, X, 257–262.
- Ивић П. 1985:** *Дијалекџологија српскохрватског језика. Увод у џиокавско наречје*. — Нови Сад, 1985².
- Јовић 1968:** Душан Јовић, *Трџенички говор*. — СДЗБ XLII, Београд, 1–238.
- Марковић 2000:** Јордана Марковић, *Говор Зайлања*. — СДЗБ XLVII, Београд, 7–307.
- Милорадовић 2003:** Софија Милорадовић, *Уџоџреба њадежних облика у говору Параћинског Поморавља*. — Етнографски институт, књ. 50, Београд.
- Симић 1980:** Радоје Симић, *Синџакса левачког говора I, Уџоџреба њадежних облика*. — СДЗБ XXVI, Београд, 1–146.
- Стевановић 1991:** Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик II*. — Научна књига, Београд, 1991⁵.
- Тополињска 2002:** Зузана Тополињска, *Анџроџоценџричка џеорија језика и српски њадежни сисџеми*. — ЈФ LVIII, Београд, 1–13.
- Ћирић 1999:** Љубисав Ћирић, *Говори Понишавља*. — СДЗБ XLVI, Београд, 7–262.
- Фелешко 1999:** Казимјеж Фелешко, *Значења и синџакса српскохрватског гениџива*. — Београд.

Резюме

Radmila Žugić

ЭКВИВАЛЕНТЫ АДНОМИНАЛЬНОГО БЕСПРЕДЛОЖНОГО ГЕНИТИВА И ГЕНИТИВНЫХ СИНТАГМ С ПРЕДЛОГАМИ *од* И *у* ДЛЯ ВЫРАЖЕНИЯ ПОСЕССИВНЫХ ЗНАЧЕНИЙ В ГОВОРЕ ЯБЛАНИЧСКОЙ МЕСТНОСТИ

Посессивность в данном говоре никогда не выражается морфологическим, синтетическим генитивом, вытесненным из него аналитическим типом падежной системы.

Значение беспредложного посессивного генитива в говоре ябланичской местности выражается посессивным прилагательным.

Эквивалентом беспредложного посессивного или предложно-посессивного сочетания *од+Г* для выражения принадлежности, происхождения и возникновения является предложно-падежное сочетание *од + оп / оп = общий падеж / в функции генитива*.

Отношение части к целому с партитивно-посессивной семантикой реализуется чаще всего употреблением общей падежной формы вместе адноминального беспредложного генитива, однако тут наличествует также менее частотная форма *од + оп* в функции генитива.

Конструкция *у + Г* в литературном языке имеет в говоре ябланичской местности эквивалент *у + оп* в генитивной посессивной функции.

Субъектный генитив в редких лексикализованных выражениях встречается при девербативном существительном в форме конструкции *од + оп* в функции генитива или же как беспредложным способом употребленный общий падеж с генитивной функцией.

Вместо объектного генитива с посессивным значением в исследуемом говоре встречается беспредложный общий падеж при девербативном имени существительном.

Родительный падеж качественной оценки выражается аналитической социативной конструкцией *с/сас/сбс + оп*.

Используя компаративный анализ, охватывающий на эксплицитно приведенных данных, автор дает также обзор проявлений данного синтаксического явления в других говорах призренско-тимокской и косовско-ресавской диалектной зоны.

О говоре ябланичской местности, несмотря на то что он повседневно подвержен ударам средств массовой информации и необходимому административному коммуницированию, можно сказать, что в нем упорно сохраняются собственные грамматические средства, в данном случае речь идет о выражении посессивности эквивалентами беспредложного генитива или предложно-падежных синтагм *од + Г*, *у + Г*.